

Odgovor na članek o “slovenski privatizacijski zgodbi”

V članku »Nikoli ni srečal kriminalistov« (Dnevnikov Objektiv, 9. januarja), ki je skoraj v celoti posvečen Darku Horvatu, njegovim podjetjem in njegovi poslovni karieri, na več mestih nastopam kot nekakšna koletaralna škoda, enkrat kot »pidovski baron«, drugič kot »pidovski tajkun«. Omenjen sem celo kot udeleženec enega od domnevnih treh modelov menedžerskih odkupov. Zato je treba bralcem pojasniti nekatera dejstva, ki so v članku pristransko prikazana, in demantirati tiste trditve, ki so že v osnovi neresnične.

Ko smo se po sprejemu zakona o privatizaciji družbene lastnine nekateri odločili, da ustanovimo družbe za upravljanje (»dzuje«) pooblaščenih investicijskih družb (»pidov«), ki naj bi jih napolnili z delnicami, pridobljenimi s privatizacijskimi certifikati, to nikakor ni bila netvegana naložba. Nihče od nas namreč ni vedel, koliko certifikatov bo lahko dejansko zbral – še zlasti tistih nekaj, ki za seboj nismo imeli močnih bank in zavarovalnic – ter v kolikšnem času in za kakšno realno premoženje jih bo lahko unovčil. Še manj je bilo jasno, kaj bodo ljudje, ki so nenadoma pridobili vrednostne papirje, o katerih so imeli večinoma malo ali nič znanja, z njimi počeli, oziroma, ali in kdaj jih bodo prodali ter po kakšni ceni. Kot se spomnimo, so nekateri ugledni ekono-

misti, denimo dr. Jože Mencinger, odkrito širili javno nejevero v vrednost certifikatov, češ, vredni so še manj od papirja, na katerih so izdani. Lastniki dzujev nismo bili zakonodajalci in nismo bili odgovorni za višino provizij, do katerih smo bili upravičeni, ravno tako ne za to, da je kasnejša zakonodaja silila bivše pide, naj se preoblikujejo v holdinge. Šele kasneje so se pojavile ideje, kako bi bilo bolje, če bi se pidi spremenili v vzajemne sklade, kjer se »glasuje z nogami«, se pravi, da ljudje, ki z njimi niso zadovoljni, enostavno unovčijo pri skladu svoje investicijske kupone. A v tem času je večina malih delničarjev svoje delnice že prodala, verjetni množični pritisk na izplačilo kuponov novih vzajemnih skladov pa bi verjetno povzročil še hujši padec vrednosti certifikatskega premoženja.

Nekateri smo pač v pravem trenutku kupovali delnice iz certifikatov, ko so bile te še poceni. Toda cena delnic je zelo relativna stvar, kar vedo ne le ekonomisti, temveč tudi vsi tisti, ki so v preteklih letih vlagali svoje prihranke v vrednostne papirje. Ti so bili najprej poceni, potem so v času svetovne gospodarsko-finančne konjunkturo doživeli strahovito rast, zdaj pa smo v obdobju globalne krize oziroma počasnega okrevanja od recesije in borznih zlomov. Zato se mi ne zdi prav, da smo ljudje, ki smo se v nekem trenutku obnašali racionalno – to je poceni kupovali certifikatske delnice, in to v času splošnega nezaupanja v njihovo vrednost –, danes kar počez razglašeni za prevarante. Nekateri holdingi, nasle-

dniki pidov, so danes zopet relativno poceni. Tako je na primer vrednost delnic KS naložb (pravni naslednik pidov, ki sem jih pred leti upravljal) pred mesecem znašala celo bistveno manj od 10 odstotkov knjigovodske vrednosti (podatek je javen). Tisti, ki smo jih kupovali, smo torej zopet »služili na nepošten način«. Na drugi strani pa je seveda tudi dejstvo, da je medtem velik del naslednikov pidov, pred tem upravljanih s strani državnih bank oziroma velikih institucij, bankrotiral ali pa je tik pred tem, s tem pa je seveda vse v redu.

Še manj razumem, zakaj sem v tem članku predstavljen kot primer nekakšnega tretjega, »najbolj spornega načina privatizacije«. Nikoli v življenju nisem nobenega podjetja odkupil kot njegov menedžer in zato tudi nobenega podjetja nisem izčrpaval, da bi poplačal kredite za menedžerski odkup. Da tudi sicer ne izčrpavam podjetij in drugega premoženja v svoji lasti, navsezadnje kaže tudi podatek, da sem doslej zgolj enkrat v vseh proizvodnih podjetjih, v katerih sem lastnik ali imam večinsko kontrolo, glasoval za izplačilo dividend in smo torej vedno dobiček namenjali organski rasti. Steklarna Hrastnik pa je pred leti celo podvojila svojo bilančno vsoto z investicijo v gradnjo nove tovarne (v tistem letu je bila to največja gospodarska investicija v Sloveniji).

Igor Lah